

Dönem : 2
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 95

T. C. Devlet Demiryolları Memur ve hizmetlilerine 6186 sayılı Kanununun 10 ncu maddesine göre ikramiye ödenmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Ulaştırma ve Plân komisyonları raporları (1/154)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-317/1364

7 . 3 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 4.3.1966 tarihinde kararlaştırılan «TCDD Memur ve hizmetlilerine 6186 sayılı Kanununun 10 ncu maddesine göre ikramiye ödenmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

İktisadi Devlet Teşekkülleri ile müesseseleri ve işbirakleri hakkındaki 440 sayılı Kanununun 7 nci maddesinde bu kanuna tabi teşekküllerin personel rejimi yeniden düzenleninceye kadar onların eski kanunları uyarınca almakta oldukları ikramiye, prim ve temettülerinin tediyesine devam olunacağı ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana İktisadi Devlet Teşekküllerinden yalnız Demiryolları hariç bütün İktisadi Devlet Teşekkülleri personeli kâr zarar durumu düşünülmeden ödenmesi öngörülmüştür.

Böylece yalnız 3659 sayılı Kanununun 4621 sayılı Kanunla değişen 13 nci maddesi hükümlerinin mahfuz tutulması temin edilmek suretiyle bütün İktisadi Devlet Teşekküllerinin kâr ve zarar etmelerine bakılmaksızın yılda 2 maaş tutarında ikramiye almaları sağlandığı halde, aynı maddede TCDD nin tabi olduğu 6186 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi hükmünün zikredilmemesi veya unutulmuş bulunması yüzünden mezkûr teşekkül memur ve hizmetlileri, 440 sayılı Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren senede ancak birer maaş tutarında ikramiye alabilmişlerdir. İkinci ikramiyelerini alabilmeleri hukukan mümkün olamamaktadır.

Diğer taraftan, TCDD işçilerinin 440 sayılı Kanununun kaldırdığı ikinci ikramiyeleri, Toplu İş sözleşmeleri kanalı ile telâfi edilmiş bulunmaktadır. Daha ağır şartlarla çalışan memur ve hizmetlilerinin mağduriyetleri devam etmektedir. Bu hal, aynı teşekkülde çalışanlar arasında, hizmetin verimine tesir eden bir huzursuzluk kaynağı olmuştur.

Bundan başka Devlet Demiryolları memur ve hizmetlilerinin maaş ve ücretleri de gördükleri hizmetin ağır şartlarına rağmen diğer İktisadi Devlet Teşekkülleri memur ve hizmetlilerine nazaran daha düşük seviyededir.

Adeta Demiryollarının zararından personeli sorumlu imiş gibi personel aleyhine bir haksızlık ortaya çıkmış, bütün İktisadi Devlet Teşekküllerinde ikramiyeler, kâr ve zarar düşülmeden yılda 2 aylık tutarında ödendiği halde, TCDD memur ve hizmetlilerinin ikramiyeleri 1963 yılından itibaren bir aylık tutarına indirilmiş bulunmaktadır.

1963 yılında malî imkânsızlık, 1964 yılında kısmen malî imkânsızlık ve kısmen de işletmenin 440 sayılı Kanuna tabi olması, 1965 yılında ise 440 sayılı Kanunun açık hükümleri muvacehesinde ancak birer maaş tutarında ikramiye ödenebilmiştir.

Bu suretle 440 sayılı Kanunun tatbiki ile ortaya çıkan ve TCDD memur ve hizmetlilerinin katlanmak zorunda kaldıkları bir haksızlığın telâfi edilmesi gerekmektedir.

1963 - 1964 - 1965 yılları bütçe hesapları kapanmış olduğuna göre bu yıllara ait ikramiyelerin telâfisine imkân görülememektedir. Hiç olmazsa 1936 bütçesine ödenek konulması suretiyle TCDD memur ve hizmetlilerinin mağduriyetlerinin devamını önlemek zorunluğu ve imkânı vardır.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının 1965 yılı bilânço sonuçlarının geçen yıllara göre önemli gelişmeler gösterdiği görülmektedir.

1959 yılından beri devamlı surette artarak 1964 yılında 390 milyon liraya ulaşan zararın, 1965 yılında 250 - 260 milyon lira civarında olacağı belirtilmektedir. Bu hal işletme için önemli sayılması gereken bir gelişmedir.

Bu gelişmenin personel sayısında ehemmiyetli artış olmadan yapıldığı düşünülürse, personelin çalışma veriminin arttığı, yani gar şefi, hareket memuru, makaseci, makinist, ateşçi, şeftren gibi zaten ağır şartlarla çalışan memur ve hizmetlilerin, geçen yıllara oranla daha fazla ve verimli çalıştığı ortaya çıkmaktadır.

Bu husus da göz önünde tutularak TCDD memur ve hizmetlilerinin mağduriyetlerine hiç olmazsa 1966 dan itibaren son verilmesi için bu tasarı hazırlanmıştır. Verilecek ikinci ikramiyenin yıllık tutarı 20 milyon lira olmakla beraber bunun önemli kısmının verim artışı suretiyle TCDD bünyesinde karşılanabileceği muhakkaktır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/154
Karar No. 48

22 . 3 . 1966

Yüksek Başkanlığa

TCDD Memur ve hizmetlilerine 6186 sayılı Kanunun 10 nu maddesine göre ikramiye ödenmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakerelere edildi :

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da yerinde görülerek tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ulaştırma Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	
Çankırı	Burdur	Bingöl	Balıkesir
<i>T. Akman</i>	<i>F. Kırbaslı</i>	<i>M. E. Gündoğdu</i>	<i>A. Akın</i>

Gaziantep
N. Sarıca

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/154
Karar No. : 11

24 . 3 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale buyurulan TCDD memur ve hizmetlilerine 6186 sayılı Kanunun 10 ncu maddesine göre ikramiye ödenmesi hakkındaki kanun tasarısı Maliye Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza 22 . 3 . 1966 tarihinde havale olunmakla ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Gereğede de bertafsil izah olunduğu veçhile; TCDD memur ve hizmetlilerine her sene mütadolarak ikramiye almaları icabederken verilememesi sebebiyle mağduriyetlerini önlemek gayesine mâtufluk olarak hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir. Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle;

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Antalya	Eskişehir	Sivas	Edirne
<i>İ. Ataöv</i>	<i>M. İ. Anç</i>	<i>K. Kangal</i>	<i>N. Özoğul</i>
			İmzada bulunamadı.
İzmir	İzmir	Kırklareli	Muğla
<i>M. Döşemeci</i>	<i>H. Gümüşpala</i>	<i>M. O. Türkkkan</i>	<i>İ. Oktay</i>
Muş	Sinop	Sivas	Bolu
<i>K. Özsarıyıldız</i>	<i>N. Özgüç</i>	<i>N. N. Arslan</i>	<i>K. Demir</i>
	İmzada bulunamadı.	İmzada bulunamadı.	İmzada bulunamadı.
	Kırşehir		
	<i>M. Erdemir</i>		
	İmzada bulunamadı.		

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No: 1/154
Karar No: 9

18 . 4 . 1966

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve T. B. M. Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 4.3.1966 tarihinde kararlaştırılan (TCD Demiryolları memur ve hizmetlilerine 6186 sayılı Kanunun 10 ncu maddesine göre ikramiye ödenmesi hakkında kanun tasarısı) Ulaştırma ve Maliye bakanlıklarının temsilcilerinin de iştiraki ile incelendi ve görüşüldü.

Komisyonumuzda, komisyon raportörümüzün raporu okunduktan sonra müzakerelere geçilerek ilgililerden geniş izahatlar alınmıştır. 440 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesi İktisadi Devlet Teşekküllerine ait personel rejimi yeniden düzenleninceye kadar bu teşekküllerin eski kanunlarına göre almakta oldukları ikramiye, prim ve temettülinin ödenmesine devam edilmesi hükmü vaz' edildiği halde mezkûr geçici madde TCD Demiryollarının tabi olduğu 6186 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin yazılı olmaması bu teşekkülde iki maaş tutarında ikramiye verilmesine imkân bırakmamıştır. Bu suretle çok ağır şartlarla çalışmakta olan bu teşekkülde çalışan memur ve hizmetlilerin mağduriyetlerine sebebiyet verilmektedir.

TCD Demiryollarında çalışan işçiler toplu iş sözleşmesi ile bu haklarını aldıklarından memur ve hizmetlilerle aralarında doğan ayrılığa sebebiyet vermemek, aynı zamanda İdarenin geçen yıllara nazaran daha verimli çalıştığı hususu da nazarı dikkate alınarak kanun tasarısı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Erzincan	Sakarya	Sivas
<i>İ. Sezgin</i>	<i>H. Atabeyli</i>	<i>N. Bayar</i>	<i>G. Sakarya</i>
Adıyaman	Ankara	Ankara	Aydın
<i>M. A. Atalay</i>	<i>İ. Seçkin</i>	<i>H. T. Toker</i>	<i>S. Bosna</i>
Bolu	Bursa	Denizli	Edirne
<i>H. İ. Cop</i>	<i>C. Külâhl</i>	<i>F. Avca</i>	<i>İ. Ertem</i>
Giresun	Gümüşane	Kütahya	Rize
<i>İ. E. Kılıçoğlu</i>	<i>S. Ö. San</i>	<i>M. Erez</i>	<i>E. Y. Akçal</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

TCDD Memur ve hizmetlilerine 6186 sayılı Kanununun 10 ncu maddesine göre ikramiye ödenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İktisadi Devlet Teşekküllerine ait personel rejimi düzenleninceye kadar Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Memur ve hizmetlilerine 7244 sayılı Kanun esasları dâhilinde 6186 sayılı Kanununun 10 ncu maddesine göre ikramiye verilebilir.

GEÇİCİ MADDE — 1966 yılında bu kanunun uygulanmasından dolayı TCDD finansman programında ortaya çıkabilecek açık Maliye Bakanlığınca İktisadi Devlet Teşekkülleri finansman programı içinde gerekli düzenlemeler yapılarak karşılanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

4 . 3 . 1966

Başbakan
S. Demirel

Devlet Bakanı
C. Bilgehan

Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Sezgin</i>	<i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>A. F. Alişan</i>	<i>H. Dinger</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>İ. S. Çağlayangil</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>O. Dengiz</i>	<i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>M. Zeren</i>	<i>E. Somunoğlu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>İ. Tekin</i>	<i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>S. Öztürk</i>	<i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>M. Turgut</i>	<i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>N. Kürşad</i>	<i>H. Menteseoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı	
<i>S. O. Avca</i>	